Llywodraeth Cymru

Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion

Rhestr Wirio Symud Adweithyddion TB i'r Perchennog

Yn eich prawf TB diweddar, datgelwyd adweithyddion. Mae cyfyngiadau symud awtomatig arnoch sy'n eich gwahardd rhag symud anifeiliaid buchol i'r safle ac oddi arno ac eithrio o dan drwydded symud TB. Os caiff anifeiliaid eu symud i'ch daliad neu oddi yno heb drwydded symud ddilys, byddai hyn yn torri Gorchymyn Twbercwlosis (Cymru) 2010 (fel y'i diwygiwyd), a gellir eich erlyn. Gall unrhyw iawndal TB sydd i'w dalu ar gyfer anifeiliaid a symudwyd heb drwydded gael ei leihau hyd at 95%.

Cymerwch yr amser i ddarllen y wybodaeth amgaeëdig yn y daflen hon a'r rhestr wirio, gan y bydd yn eich helpu i baratoi at brisio'r anifail/anifeiliaid a'i symud/a'u symud oddi ar eich safle, er mwyn sicrhau y gellir gwneud hynny cyn gynted ag y bo modd.

Ar gyfer buchesi godro - dylech gysylltu â'ch prynwr llaeth ar unwaith i sicrhau y caiff llaeth o'ch buches ei drin â gwres cyn iddo gael ei yfed gan bobl. Mae'n rhaid atal llaeth o anifeiliaid sy'n adweithyddion rhag mynd i mewn i'r tanc llaeth ac ni ddylid ei fwydo heb ei basteureiddio i loi na mamaliaid eraill.

Dogfennau

Anfonir y dogfennau isod atoch yn fuan. Mewn rhai achosion, ni fydd yr holl ddogfennau'n berthnasol ac felly ni chânt eu cynnwys.

1.	**Llythyr ynghylch Achos(ion) o Dwbercwlosis (TR35)** - Dyma'r llythyr eglurhaol ar gyfer pob Achos TB newydd. Fel y cyfryw, caiff ei gynnwys ar gyfer achosion newydd yn unig, nid achosion TB parhaus.	☐
2.	**Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03)** - I'w gadw ar gyfer eich cofnodion chi. Mae'r hysbysiad hwn yn ei gwneud yn ofynnol i ynysu unrhyw anifail/anifeiliaid y bwriedir ei symud/eu symud oherwydd rhesymau TB. Gall methu â chydymffurfio â'r hysbysiad hwn arwain at leihau eich iawndal hyd at 95%. Os ydych yn bwriadu hawlio ar unrhyw becyn yswiriant sydd gennych, gofynnir i chi ddarparu copi o hwn.	☐
3.	**Hysbysiad yn ei Gwneud yn Ofynnol i Adweithyddion Amhendant gael eu Hynysu (TB34)** - I'w gadw ar gyfer eich cofnodion chi. Dim ond os oes gennych unrhyw Adweithyddion Amhendant y mae angen eu hynysu y caiff hwn ei gynnwys.	☐
4.	**Datganiad o Gwblhau Glanhau a Diheintio (BT05)** - Dim ond ar gyfer Achosion TB newydd a'r rhai o dan Ddulliau Rheoli Uwch y caiff hwn ei gynnwys fel mater o drefn. Mae'n rhaid i'r diheintydd a ddefnyddiwch fod ar y rhestr o ddiheintyddion a gymeradwyir yng Nghymru, Lloegr a'r Alban o dan y Gorchmynion Twbercwlosis, ar y gyfradd wanhau gymeradwy. Dylid nodi manylion am y diheintydd a ddefnyddiwyd a'r gyfradd wanhau ar y Datganiad pan fyddwch ei ddychwelyd at APHA Cymru. Dim ond ar ddiwedd Achos TB pan fydd APHA Cymru yn derbyn Datganiad (BT05) sydd wedi'i lenwi'n gywir y gellir codi cyfyngiadau symud.	☐
5.	**Trwydded sy'n Awdurdodi Symud Gwartheg yn Gyffredinol i Ladd-dy Trwyddedig (TB24c)** - Mae'r drwydded hon yn caniatáu symud anifeiliaid buchol i ladd-dy trwyddedig, ar yr amod eu bod yn cydymffurfio â'r manylion a restrir ar y drwydded hon. Nid yw'r drwydded hon ar gyfer symud anifail/anifeiliaid adweithio/Cyswllt Uniongyrchol neu adweithio amhendant a dim ond os yw eich amgylchiadau presennol yn caniatáu ei rhoi y caiff ei chynnwys.	☐
6.	**Taliadau iawndal TB - Cadarnhau Manylion ac Ymgymeriadau Perchennog (TR561)** - Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod teitl masnachu, cyfeiriad a Chyfeirnod Cwsmer (CRN) y perchennog/busnes a gaiff eu defnyddio i wneud yr holl daliadau iawndal TB yn gywir. Caiff y Cadarnhau Manylion ac Ymgymeriadau Perchennog (TR561) ei anfon ar ddechrau pob achos newydd o TB ac mae'n rhaid ei ddychwelyd i APHA Cymru cyn y gellir gwneud taliadau iawndal. Hefyd, mae'n rhaid rhoi gwybod i APHA Cymru a Thaliadau Gwledig Cymru (RPW) am unrhyw newidiadau dilynol a wnaed yn ystod cyfnod yr Achos o TB i deitl masnachu, cyfeiriad neu CRN y perchennog/busnes.	☐

Gweithdrefnau Prisio

Bydd APHA Cymru yn cysylltu â chi i drefnu prisio'r anifail/anifeiliaid a restrwyd yn yr Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03). Os na fydd yn cysylltu â chi o fewn pum diwrnod gwaith, ffoniwch swyddfa APHA Cymru.

Bydd APHA Cymru yn gwneud trefniadau i symud y gwartheg o fewn deg diwrnod gwaith ar ôl nodi'r achos ac mae'n ofynnol i chi gydweithredu â'r holl drefniadau er mwyn hwyluso hyn. **Gall methu â chydymffurfio ag un neu fwy o'r pwyntiau y manylir arnynt yn y tabl canlynol, sydd wedyn yn arwain at oedi cyn symud yr anifail/anifeiliaid y tu hwnt i'r dyddiad targed a nodwyd ar yr Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03), gael effaith andwyol ar yr iawndal a gewch.**

Yng Nghymru, bydd prisiwr achrededig sy'n gymwysedig i brisio eich stoc benodol yn cael ei benodi i brisio'r anifail/anifeiliaid a restrwyd ar eich Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03). Mewn rhai achosion, mae'n bosibl y bydd APHA yn gofyn am gael prisio stoc ychwanegol yn rhagweithiol rhag ofn y bydd angen mynd â rhagor o anifeiliaid. Ni chaniateir i chi wneud cais am brisiwr penodol a dim ond os oes gennych wrthdaro buddiant cofrestredig dilys â'r prisiwr penodedig y cewch ei wrthod.

Crynodeb o'r prif bwyntiau y mae angen i chi fod yn ymwybodol ohonynt mewn perthynas â phrisio a lladd:

CRYNODEB O'R PRIF BWYNTIAU MEWN PERTHYNAS Â PHRISIO A LLADD	
1.	Mae'n rhaid adnabod anifail/anifeiliaid â thagiau clust, sy'n bodloni gofynion Rheoliadau Adnabod Gwartheg (Cymru) 2007 (fel y'u diwygiwyd) (mae'n rhaid rhoi dau dag ar unrhyw un a anwyd ar ôl 1 Ionawr 1998)
2.	Mae'n rhaid i basbortau fod ar gael ar gyfer yr anifail/anifeiliaid ar adeg y prisiad i'r Prisiwr eu gwirio. Bydd anifail/anifeiliaid heb basbort neu y mae ganddo/ganddynt Hysbysiad o Gofrestriad CPP35, yn cael ei brisio/eu prisio â gwerth £1 ar y farchnad a bydd yn ofynnol ei ladd/eu lladd ar y fferm. Os nad oes gan yr anifail dan sylw basbort, ond mae'n iau na 37 diwrnod oed, ffoniwch swyddfa APHA Cymru.
3.	Mae'n rhaid bod gan anifail/anifeiliaid pedigri brawf o statws pedigri sydd ar gael ar adeg y prisiad i'r Prisiwr ei wirio (ni dderbynnir tystysgrifau Cofrestr Atodol A neu B, ASR/BSR). Os nad yw'r prawf ar gael, gellir prisio'r anifail fel stoc fasnachol.
4.	O 1 Tachwedd 2018, mae'n rhaid bod gan anifail/anifeiliaid y cyhoeddir ei/eu bod yn anifail/anifeiliaid cyflo gael Datganiad Diagnosis Biechiogrwydd Milfeddygol (TR531) wedi'i lofnodi a'i ddyddio ar adeg y prisiad. Er mwyn i'r datganiad hwn fod yn ddilys, gall dyddiad yr archwiliad ar gyfer y beichiogrwydd a nodir ar y datganiad hwn fod hyd at 90 o ddiwrnodau cyn dyddiad y prisiad. Os na chyflwynir Datganiad Milfeddygol (TR531) dilys i'r prisiwr, caiff yr anifail dan sylw ei brisio yn unol â phrisiadau marchnad cymaradwy presennol ar gyfer anifeiliaid nad ydynt yn gyflo. Fe'ch cynghorir i gadw copi o'r datganiad beichiogrwydd ar gyfer eich cofnodion, yn enwedig os bydd unrhyw wartheg heblaw am y rhai hynny sy'n cael eu dileu nawr wedi'u rhestru arno.
5.	**Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod yr anifail/anifeiliaid yn iach i deithio i'r lladd-dy.** Mae'n rhaid i chi roi gwybod i APHA Cymru pan gysylltir â chi i drefnu'r apwyntiad prisio, neu unwaith y dewch i wybod, os yw unrhyw anifail/anifeiliaid yn dod o dan y categorïau hyn: • o fewn deufis i fwrw llo (nid yw anifeiliaid sydd o fewn 28 diwrnod i fwrw llo yn ddigon iach i deithio i ladd-dy) • o fewn saith diwrnod ar ôl bwrw llo (nid yw'n ddigon iach i deithio i ladd-dy) • Buchod Godro - o fewn pedwar mis ar ôl bwrw llo • Buchod Eidion - wedi cael toriad Cesaraidd neu wedi profi cymhlethdodau ar ôl bwrw llo • yn gloff neu'n methu â chynnal pwysau neu'n orweddol neu nid yw'n ddigon iach oherwydd salwch • o fewn cyfnod dod oddi ar feddyginiaeth, h.y. **rhaid eich bod yn gallu cwblhau Ffurflen Datgan Gwybodaeth am y Gadwyn Fwyd** - cyfeiriwch at y rhestr wirio isod • yn wyllt a/neu ni ellir ei reoli/eu rheoli Os bydd methu â hysbysu APHA yn golygu bod yr anifail/anifeiliaid yn cael ei/eu symud ar ôl y dyddiad a nodir yn yr Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03), bydd gostyngiad yn y gwerth iawndal yn gymwys, a all fod hyd at 95% o werth y farchnad.

6.	**Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod yr anifail/anifeiliaid yn lân, pan fydd/fyddant yn mynd i mewn i'r lladd-dy.** Rhoddir cyngor yn y ffurflen Trwydded sy'n Awdurdodi Symud Gwartheg i Ladd-dy (TB24) ar gyflwyno gwartheg glân i'w lladd neu drwy deipio'r ddolen hon i mewn i borwr rhyngrwyd: https://www.food.gov.uk/cy/business-guidance/gwartheg-a-defaid-glan. Gall Gweithredwyr Busnes Bwyd, am resymau hylendid bwyd, wrthod lladd gwartheg nad ydynt yn cyrraedd y safonau hylendid gofynnol. Os na fydd haliwr yn fodlon ar hylendid y gwartheg sy'n cael eu casglu, bydd yn gwrthod eu llwytho, a fydd yn anochel yn arwain at oedi cyn eu symud o'ch safle. Os bydd hyn yn golygu bod yr anifail/anifeiliaid yn cael ei/eu symud ar ôl y dyddiad a nodir yn yr Hysbysiad o Fwriad i Ladd Anifeiliaid Buchol (TB03), bydd gostyngiad yn y gwerth iawndal yn gymwys, a all fod hyd at 95% o werth y farchnad.
7.	Ffurflen Prisio Anifeiliaid (BT01) - Pan fydd y prisiad wedi'i gwblhau, rhoddir copi o'r Ffurflen Prisio Anifeiliaid (BT01) i chi. Cadwch y copi hwn ar gyfer eich cofnodion chi. Os ydych yn bwriadu hawlio ar unrhyw becyn yswiriant sydd gennych, gofynnir i chi ddarparu copi o hwn.

Gweithdrefnau Symud
Pan fydd y Weithdrefn Brisio wedi'i chwblhau, y cam nesaf yw symud yr anifail/anifeiliaid penodedig.

Bydd anifeiliaid nad ydynt yn ddigon iach i deithio i ladd-dy yn cael eu lladd ar y fferm a bydd y carcas(au) yn cael eu symud oddi ar y fferm ar gyfer archwiliad ar ôl lladd, a'i waredu/a'u gwaredu os bydd angen. Bydd y contractwr lladd ar y fferm yn cysylltu â chi'n uniongyrchol gyda dyddiad ac amser i hyn ddigwydd. Os na fydd y contractwr wedi cysylltu â chi o fewn naw diwrnod gwaith, ffoniwch swyddfa APHA Cymru. Eich cyfrifoldeb chi yw llenwi'r adran briodol ar y pasport i gofnodi'r farwolaeth ac anfon y pasbort i Wasanaeth Symud Gwartheg Prydain (BCMS).

Ar gyfer anifeiliaid sy'n ddigon iach i deithio, bydd APHA Cymru yn dewis y lladd-dy/lladd-dai a bydd y lladd-dy/lladd-dai neu'r haliwr/halwyr yn cysylltu â chi'n uniongyrchol i drefnu dyddiad ac amser casglu. Os na fydd y lladd-dy na'r haliwr wedi cysylltu â chi o fewn naw diwrnod gwaith, ffoniwch swyddfa APHA Cymru. Ar gyfer gwartheg sy'n godro neu wartheg sy'n rhoi'r deth, bydd angen i chi roi gwybod i'r haliwr/halwyr am y tro diwethaf y cawsant eu godro neu'r tro diwethaf roedd lloi'n sugno eu tethi. Am resymau lles, mae'n ddoeth godro'r anifail mor agos at yr amser symud ag y bo modd.

Eich cyfrifoldeb chi yw llenwi'r adran briodol ar y pasport i gofnodi'r symud. Bydd angen i chi sicrhau bod y dogfennau canlynol yn bresennol ac y cânt eu cyflwyno i'r haliwr/halwyr sy'n casglu'r anifail/anifeiliaid.

1.	**Trwydded sy'n Awdurdodi Symud Gwartheg i Ladd-dy (TB24)** - Caiff y drwydded hon ei phostio atoch ar wahân i'r dogfennau a restrir drosodd a dylai fynd gyda'r anifail/anifeiliaid adweithio/Cyswllt Uniongyrchol/adweithio amhendant gorfodol i'r lladd-dy/lladd-dai). Os nad ydych wedi cael y drwydded hon erbyn adeg y prisiad, ffoniwch swyddfa APHA Cymru. Cadwch gopi ar gyfer eich cofnodion chi.	☐
2.	**Ffurflen Datgan Gwybodaeth am y Gadwyn Fwyd** - A yw'n iawn i bobl fwyta'r anifeiliaid? Eich cyfrifoldeb chi yw cael copi o'r ffurflen hon, ei llenwi a'i chyflwyno i'r haliwr/halwyr ynghyd â chopi o'r Drwydded Awdurdodi Symud Gwartheg i Ladd-dy (TB24) a'r pasbortau. Gallwch gael copi o'r ffurflen hon drwy deipio'r ddolen isod i mewn i borwr rhyngrwyd a defnyddio'r templed yn Atodiad 2, neu drwy ffonio 02920 678999. https://www.food.gov.uk/sites/default/files/media/document/MIG%20Chapter%2011.pdf.	☐
3.	**Pasbortau Gwartheg** - i'w cyflwyno i'r haliwr/halwyr ar gyfer pob anifail sydd i'w symud. Ni fydd gwartheg heb basbort dilys yn cael eu llwytho ar y lori.	☐

Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch sy'n ymwneud â phrisio a/neu symud eich gwartheg, neu os hoffech gael eglurhad am unrhyw wybodaeth yn y daflen hon, ffoniwch swyddfa APHA Cymru ar 0300 303 8268.

Cadwch y ddogfen hon er mwyn cyfeirio ati yn y dyfodol oherwydd gall fod angen symud anifail/anifeiliaid ychwanegol.

Mae APHA yn un o Asiantaethau Gweithredol Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac mae hefyd yn gweithio ar ran Llywodraeth Cymru, Llywodraeth yr Alban a'r Asiantaeth Safonau Bwyd i ddiogelu iechyd anifeiliaid a phlanhigion er budd pobl, yr amgylchedd a'r economi.